

REGULERING AV FISKET ETTER LEPPEFISK I 2026

1 SAMMENDRAG

Fisket etter leppefisk har hatt betydelig nedgang de siste årene, særlig som følge av redusert etterspørsel fra oppdrettsnæringen. I 2025 står det igjen omtrent 12,6 millioner fisk av totalkvoten på 18 millioner fisk, og førstehandsverdien ble nesten halvert fra året før. Nedgangen er tydelig i alle fangstområder, med særlig lav utnyttelse på Sørlandet og nord for 62°N.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre gjeldende reguleringer for 2026, inkludert totalkvote, geografisk fordeling og kvoter på fartøynivå. Det foreslås ingen refordeling av kvoter underveis i sesongen. Reguleringene skal fortsatt ivareta hensyn til bestandene og kvaliteten på fangstene.

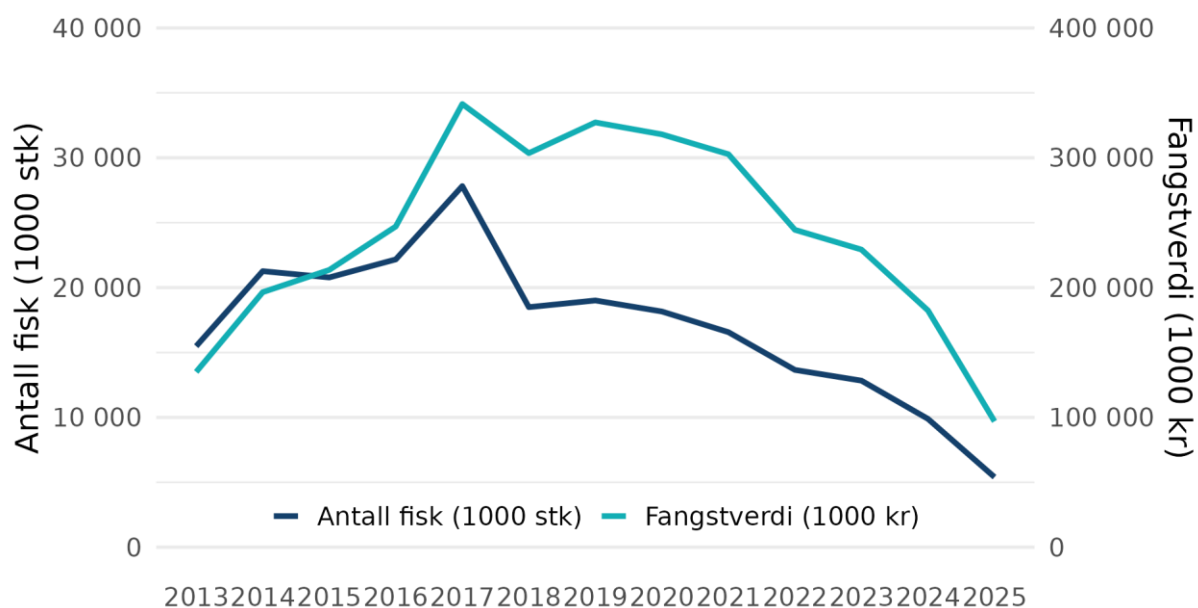
2 FISKET ETTER LEPPEFISK

Fisket etter leppefisk ble første gang regulert i 2011, i hovedsak med tekniske reguleringer og perioder med fredning. I dag er fisket regulert med totalkvote, geografiske kvoter, kvoter på fartøynivå, lukket og åpen gruppe. Lukket gruppe ble etablert i 2018, sammen med en kombinasjon av både totalkvote og kvote på fartøynivå. Dette reguleringsopplegget fra 2018 er i stor grad videreført.

I tillegg reguleres fisket med fredningstid, minstemål, seleksjonsinnretninger, rømmingshull, antall redskap, røkting, mellomlagringsmerd og posisjonsrapportering. Flere av disse elementene har vært med siden reguleringen fisket etter leppefisk startet i 2011. Det er innført krav til rapportering ved bruk av mellomlagringsmerd (ventemerd) for å gjøre det enklere å utøve god kontroll av fisket etter leppefisk. Fra 2020 ble det også innført krav om posisjonsrapportering for at kontrollmyndighetene enklere skal kunne følge opp fisket. Krav til rømmingshull var gjeldende fra 2021. I 2022 ble det innført en betydelig innstramming av størrelsesbegrensninger for berggylt, i tråd med Havforskningsinstituttets råd. Fiskeridirektoratet innførte da et minstemål på 22 cm og maksimalmål på 28 cm for fangst av berggylt. Samtidig ble kravet til størrelse på inngangen i teiner og ruser videreført.

Uttaket økte i første halvdel av forrige tiår, og fra 2016 ble det innført en totalkvote for å begrense uttaket. Totalkvoten av leppefisk har siden 2016 vært på 18 millioner leppefisk. Figur 2.1 viser at uttaket av leppefisk økte fram mot en topp i 2017, for så å bli gradvis redusert i årene etter. Etter 2020 har uttaket vært godt under den totale kvoten og førstehandsverdien av fisket er redusert.

Figur 2.1: Fangst (antall, 1000 stk.) og verdi (1000 kr) av leppefisk i perioden 2013-2025

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 22. oktober 2025.

2.1 GEOGRAFISK FORDELTE KVOTER

Reguleringen av fisket etter leppefisk skiller geografisk mellom tre områder; Sørlandet, Vestlandet (sør for 62°N) og nord for 62°N. Kvoten har siden 2016 vært fordelt på følgende måte:

- 4 millioner leppefisk på Sørlandet¹,
- 10 millioner leppefisk på Vestlandet², og
- 4 millioner leppefisk nord for 62°N

Figur 2.2 viser fangst av villfanget leppefisk fordelt på disse tre områdene. Fangsten av leppefisk er størst på Vestlandet, og man har tidligere hatt overfiske av kvoten. Nærliggende årsaker for overfisket er et bedre marked for levering av lokalfanget fisk og lettere tilgang til leppefisk. Det har også vært flytting/salg av fartøy med deltakeradgang i lukket gruppe til Vestlandet, slik at overreguleringen har økt. I 2022 og 2023 var fangstene på 10 millioner fisk per år, omtrent på nivå med kvoten. I 2024 var fangstene redusert til i underkant av 9 millioner fisk, mens det i 2025 er fanget omtrent 4,8 millioner fisk.

Etter 2017 er det fisket under 4 millioner leppefisk per år nord for 62°N, og fangstene har hatt en svak reduksjon år for år. I 2024 var reduksjonen mer markant, med mer enn en halvering i fangst fra 2023. I 2025 er det fisket i underkant av 338 000 leppefisk nord for 62°N.

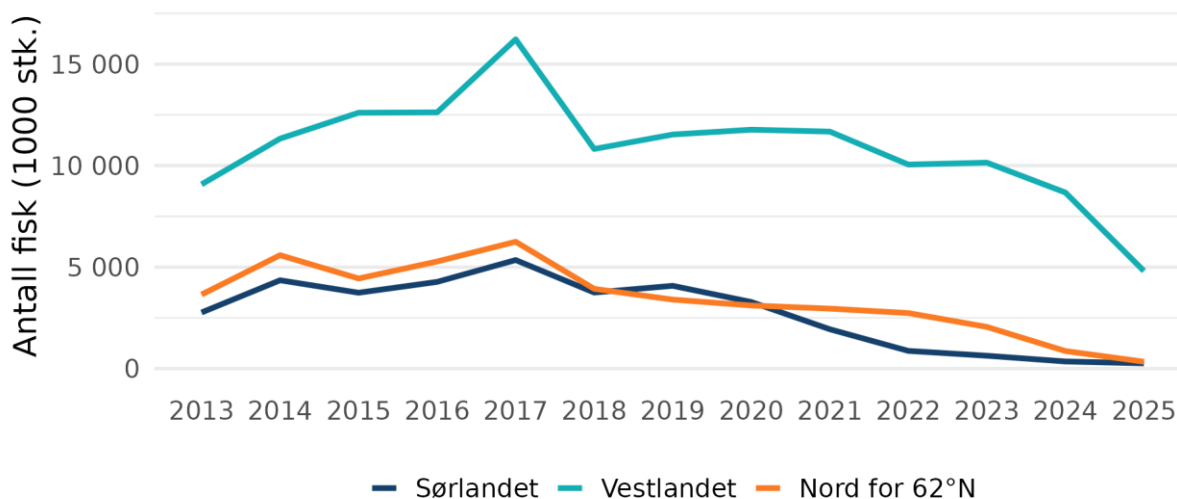
På Sørlandet er fangstene redusert i enda større grad enn nord for 62°N, og i 2025 er det fisket omtrent 258 000 fisk. Havforskningsinstituttet gir kunnskapsstøtte til reguleringen, og har rapporter fra fiskere, transportører og oppdrettsaktører. De har tidligere meldt om et inntrykk

¹ På kyststrekningen fra grensen mot Sverige til Varnes fyr på Lista.

² På kyststrekningen fra og med Varnes fyr på Lista til 62°N.

av at den nedadgående utviklingen i hovedsak skyldes lavere etterspørsel etter villfanget leppefisk, spesielt fra fangstområde sør, som i all hovedsak eksporterer leppefisk til oppdrettsanlegg lengre nord.

Figur 2.2: Fangst (antall, 1000 stk.) fordelt på de tre geografiske områdene i perioden 2013-2025

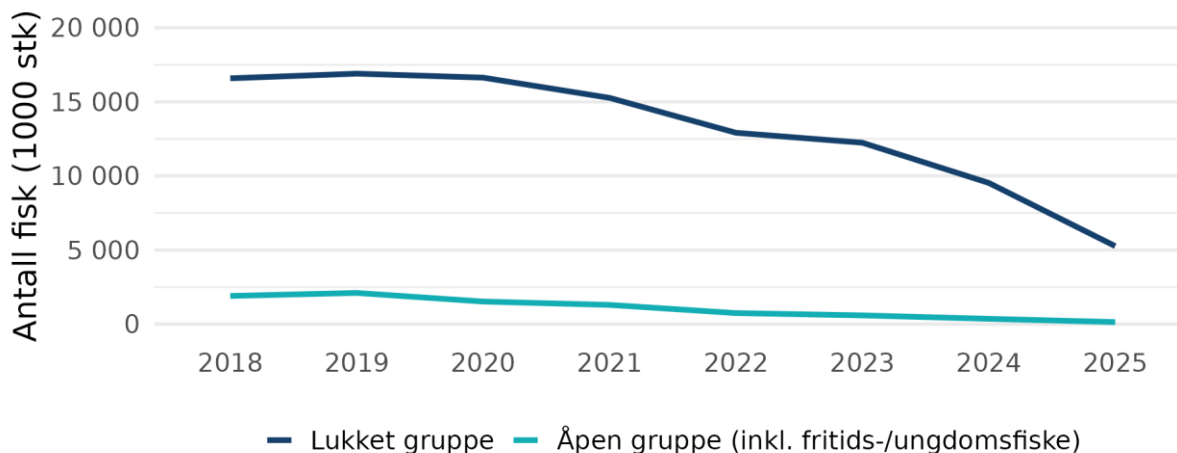

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 22. oktober 2025.

2.2 KVOTEREGULERING

Fisket har siden 2018 vært lukket, med kvoter fordelt på åpen og lukket gruppe. 90% av kvoten settes av til lukket gruppe, mens 10% settes av til åpen gruppe. Kvoten til åpen gruppe dekker også ungdomsfiske og fritidsfiske. Vilkårene for å delta i åpen og lukket gruppe fremgår av deltakerforskriften. Figur 2.3 viser at fangstene siden 2018 er redusert i både åpen og lukket gruppe. Fra 2024 til 2025 er fangstene i lukket gruppe halvert.

Figur 2.3: Fangst i lukket og åpen gruppe, 2018-2025

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 22. oktober 2025.

For at fisken skal være av god kvalitet og holdes levende for å gjøre en god jobb i oppdrettsmerdene, er det viktig at det er ro i fisket. Man har derfor ikke refordelt kvotene underveis i fiskeriet. Denne linjen ble støttet av næringen, se saksdokumenter for reguleringsmøtet 2019 for flere detaljer. Det ble tatt hensyn til denne praksisen da fartøyskvotene ble beregnet.

2.2.1 LUKKET GRUPPE

Fartøy som deltar i lukket gruppe, kan fiske 50 000 leppefisk hver. Kvoten ble endret fra 48 000 leppefisk i forkant av 2025-sesongen, og har før det vært uendret siden innføringen i 2018. Som vi så i figur 2.1, er fangstene redusert de siste årene.

Det er per 22. oktober 2025 353 fartøy som kan delta i lukket gruppe. Det er ingen begrensning mht. hvor fartøyene kan fiske sin tildelte kvote. Men fordi dette er et kystnært fiskeri med små fartøy, fisker de fleste fartøyene i nærheten av der hvor fartøyet hører hjemme, jamfør tabell 2.7 (kapittel 2.4.1).

Over tid har det vært en tendens til at fartøy flyttes til Vestlandet, og 259 av fartøyene er nå registrert der. Også på Vestlandet er det i 2025 en liten nedgang i antall fartøy sammenlignet med fisket i 2024.

Tabell 2.1: Antall fartøy i lukket gruppe i fisket etter leppefisk, fordelt etter området fartøyet er hjemmehørende i.

Geografisk fordeling	Antall fartøy							
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Sørlandet	85	90	87	73	67	64	54	40
Vestlandet	193	209	212	234	241	243	262	259
Nord for 62°N	99	80	70	69	67	66	57	54
Totalsum	377	379	369	376	375	373	373	353

Kilde: Fiskeridirektoratets merke- og deltakerregister per 22. oktober 2025.

2.2.2 ÅPEN GRUPPE

Fartøy som deltar i åpen gruppe i medhold av deltakerforskriften § 42, kan fiske maksimalt 10 000 leppefisk. Maksimalkvotene i åpen gruppe var 8 000 leppefisk i 2023 og 2024, og har tidligere vært på 6 000 leppefisk per fartøy.

Kvoten til åpen gruppe skal i tillegg til å dekke fisket til merkeregistrerte fartøy i åpen gruppe, også dekke fisket til ikke-merkeregistrerte fartøy som har fått tillatelse til å delta i fisket etter leppefisk (fritidsfiskere) og fisket innenfor ungdomsfiskeordningen. For å drive fritidsfiske etter leppefisk fra ikke-merkeregistrerte fartøy må det søkes om særskilt tillatelse. Det er satt som vilkår for at slik tillatelse kan gis at det foreligger en leveringsavtale med godkjent kjøper og fartøyet er registrert i Småbåregisteret hos Redningsselskapet eller i Skipsregistrene. Fritidsfiskere kan benytte inntil 20 redskap, og det kan per person og per fartøy ikke omsettes for mer enn kr. 50 000. Ungdomsfiskeordningen fra ikke-merkeregistrert fartøy har tilsvarende vilkår.

Fra 2020-sesongen har det vært krav om at fartøy som fisker leppefisk rapporterer posisjon elektronisk. Fartøy som ikke var underlagt kravet til posisjonsrapportering i henhold til ERS-forskriften³, skal være utstyrt med AIS (klasse A eller B) eller VMS i henhold til § 13 i forskrift om regulering av fisket etter leppefisk i 2023. Kravet om posisjonsrapportering gjelder ikke for fiske under ungdomsfiskeordningen.

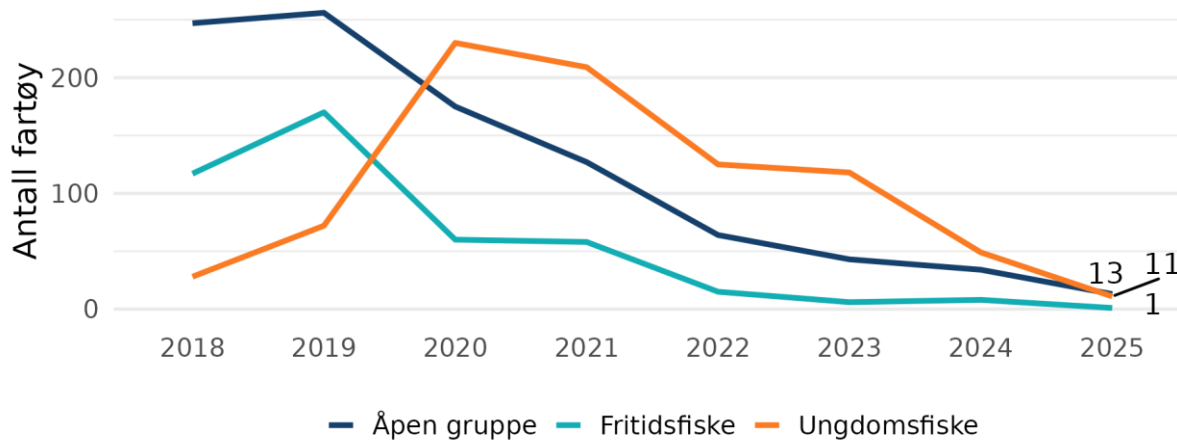
Det finnes ikke et register som gir en oversikt over de fartøyene som fyller vilkårene for å delta i åpen gruppe i fisket etter leppefisk. Fiskeridirektoratet får først informasjon om hvem som deltar i åpen gruppe når det skrives landings- og sluttseddel. Etter at kravet om at fartøy som planla å delta i åpen gruppe må sende inn leveringsavtale til Fiskeridirektoratet ble fjernet i 2022, har Fiskeridirektoratet ikke oversikt over antall deltakere før fisket tar til.

Fritidsfiskere og deltakere i ungdomsfiskeordningen sender kopi av leveringsavtale sammen med søknad om tillatelse til å delta i fisket etter leppefisk.

Ungdomsfiskeordningen ble innført i 2017, og gir ungdom mellom 12 og 25 år adgang til å drive fiske etter leppefisk om sommeren. Ungdomsfiske er innrettet slik at deltakerne skal følge de til enhver tid gjeldende regler, med mindre annet er bestemt i den årlige forskriften om ungdoms rett til å delta i fisket.

Deltakelsen i åpen gruppe, fritidsfiske og ungdomsfiske har blitt redusert de siste årene, og deltakelsen er nå på et svært lavt nivå (Figur 2.4).

Figur 2.4: Antall deltakere i åpen gruppe, fritidsfiske og ungdomsfiske, 2018-2025

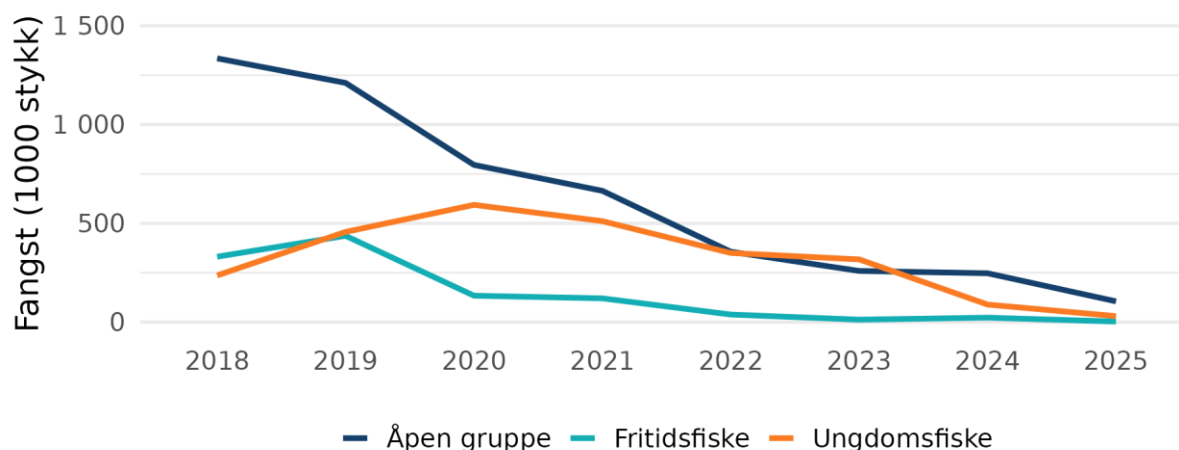

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 22. oktober 2025.

Også uttaket av leppefisk i åpen gruppe har blitt redusert, men det er fisket mer i åpen gruppe sammenlignet med fritidsfiske og ungdomsfiske (med unntak av i 2023).

³ Forskrift 21. desember 2009 nr. 1743 om posisjonsrapportering og elektronisk rapportering for norske fiske- og fangstfartøy.

Figur 2.5: Uttak av leppefisk i åpen gruppe, fritidsfiske og ungdomsfiske, 2018-2025

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 22. oktober 2025.

Tabell 2.2 viser at det ikke er fritidsfiske eller ungdomsfiske hverken nord for 62°N eller på Sørlandet i 2025. På Vestlandet er det en drastisk nedgang i både fritidsfiske og ungdomsfiskeordningen for 2025.

Tabell 2.2: Fangst (antall, 1000 stk) og fangstverdi (1000 NOK) fordelt på fangstområde og kvotegruppene fritidsfiske og ungdomsfiske i årene 2022 – 2025

Fangstområde	Kvotegruppe	Antall fisk (1000 stk.)				Fangstverdi (1000 kr)			
		2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Sørlandet	Fritidsfiske	0	0	2	0	0	0	27	0
	Ungdomsfiske	0	0	3	0	0	0	50	0
Vestlandet	Fritidsfiske	30	9	21	3	504	140	330	46
	Ungdomsfiske	329	291	74	30	5 556	4 807	1 369	494
Nord for 62°N	Fritidsfiske	8	4	0	0	141	74	0	0
	Ungdomsfiske	21	27	11	0	74	0	0	0

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 22. oktober 2025.

Fra 2021 er det krav om at fartøy som benyttes til fiske under ungdomsfiskeordningen er registrert i Fiskeridirektoratets merkeregister, Småbåtregisteret hos Redningsselskapet eller Skipsregisteret.

Det har tidligere vært nødvendig å stoppe fisket i åpen gruppe på Vestlandet på grunn av høyt uttak. I 2018, 2019, 2020 og 2021 ble fisket i dette området stoppet henholdsvis 12. august, 5. august, 30. august og 4. september. Reguleringer som legger opp til kappfiske kan gi redusert kvalitet på fisken og et høyt fisketrykk over en relativt kort tidsperiode. For å få en lengre fiskesesong ble maksimalkvoten redusert fra 6 000 fisk i 2018 til 5 000 leppefisk i 2019. På grunn av en lavere innsats i åpen gruppe ble maksimalkvoten økt til 6 000 leppefisk i 2021, og videre til 8 000 leppefisk i 2023. I 2025 ble maksimalkvoten ytterligere økt til 10 000 leppefisk.

2.3 FANGST AV DE ULIKE ARTENE

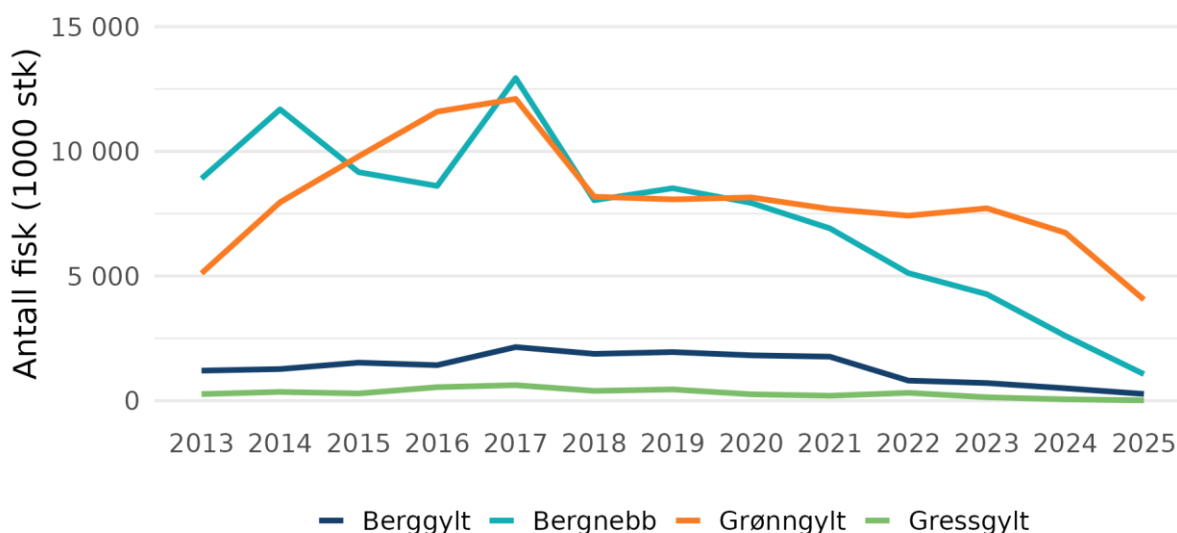
Kvoten på leppefisk skiller ikke mellom de ulike leppefiskartene, og redskapen som benyttes i fisket etter leppefisk selekterer ikke på art. Det er derimot egne begrensninger på fiske av grønngylt og berggylt, i form av minstemål og maksimalmål. Foruten disse begrensningene, vil hvilken art som fiskes og leveres være bestemt av oppdretters etterspørsel, artenes tilgjengelighet for fangst og av prisen fisker får for de ulike artene.

De ulike leppefiskartene har ulike livstrategier, utbredelse og bestandsstørrelse, og fisketrykket kan påvirke de ulike artene på forskjellig måte. Det er derfor viktig å følge med på om det relative uttaket av arter endres slik at vi får et mer målrettet fiske mot enkelte leppefiskarter.

På grunn av den høye prisen på berggylt har Havforskningsinstituttet i tidligere råd uttrykt bekymring for at reguleringsopplegget kan føre til at det fiskes mer målrettet mot berggylt. Ulike tiltak ble vurdert, som kvoter på de ulike artene og tekniske redskapsreguleringer. Fra 2022 ble minstemål og maksimalmål på berggylt strammet inn, da dette ble vurdert som et tilfredsstillende alternativ.

Figur 2.6 viser uttaket av de ulike artene. Det fiskes klart mest grønngylt. Tidligere ble det fisket omtrent like mye bergnebb, men de siste årene har fangstene blitt redusert. Innføringen av minstemål og maksimalmål for berggylt i 2022 kan ha bidratt til at fangstene av berggylt de to siste årene har blitt noe redusert. Gressgylt fiskes så godt som bare på Vestlandet. Det er betydelig nedgang i fangsten av grønngylt og bergnebb i 2025.

Figur 2.6: Fangst (antall, 1000 stk.) fordelt på de enkelte artene i perioden 2013-2025

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 22. oktober 2025.
I perioden er det også registrert noe fangst av rødnebb/blåstål.

Ettersom fiskeriet har utviklet seg ulikt i de ulike geografiske områdene, er det god grunn til å se nærmere på sammensetningen av arter i fangstene i de regionene (tabell 2.3). Fangstene av berggylt er etter 2022 reduserte i alle de tre regionene. For bergnebb er fangstene redusert i alle regioner, også nord for 62°N hvor det er den viktigste arten. Fangstene av grønngylt er

mer stabile sammenlignet med de andre artene, noe som skyldes at det fortsatt er et relativt stort fisketrykk på Vestlandet.

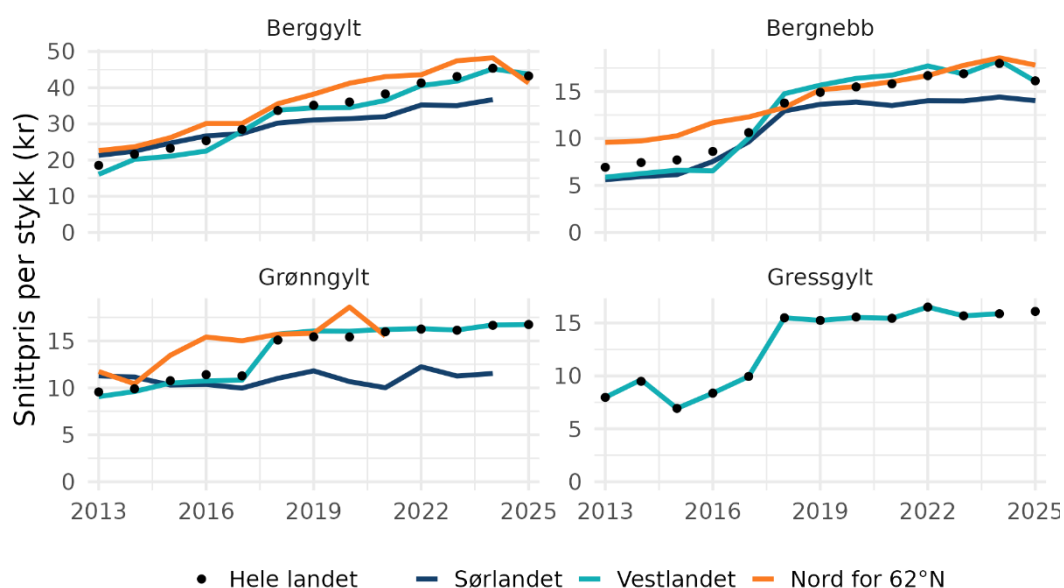
Tabell 2.3: Fangst (1000 stykk) av leppefisk fordelt på art og geografisk område, 2021-2025

Art	Fangstområde	2021	2022	2023	2024	2025
Berggyllt	Sørlandet	162	44	57	29	18
	Vestlandet	1 011	482	423	362	217
	Nord for 62°N	593	280	229	108	35
	Totalt berggyllt	1 766	807	708	498	271
Bergnebb	Sørlandet	1 482	742	546	269	229
	Vestlandet	3 141	1 920	1 900	1 575	534
	Nord for 62°N	2 290	2 455	1 824	756	302
	Totalt bergnebb	6 912	5 117	4 270	2 599	1 065
Grønngyllt	Sørlandet	294	85	30	53	11
	Vestlandet	7 325	7 334	7 686	6 683	4 043
	Nord for 62°N	70	0	0	0	0
	Totalt grønngyllt	7 690	7 420	7 716	6 736	4 054

Kilde: Fiskeridirektoratet 22. oktober 2025. I perioden er det også registrert fangst av gressgyllt og rødnebb/blåstål.

Etterspørselen etter de ulike artene antas å være viktig for hvilke arter som leveres, og man kan forvente at etterspørselen gjenspeiles i prisen som oppdretterne er villige til å betale. Prisutviklingen per art og geografisk område er vist i figur 2.7. Prisen på berggyllt har steget jevnt i perioden, fra et gjennomsnitt på rundt 18 kroner per stk i 2013 til 45 kroner per stk i 2024. I 2025 gikk prisen for berggyllt noe ned. De andre artene omsettes til lavere priser, og med svakere prisutvikling de siste årene. Førstehandsprisene skiller seg mellom regionene, og prisene er gjennomgående lavere på Sørlandet, etter at man har hatt svakere prisutvikling enn de to andre regionene etter 2017.

Figur 2.7: Gjennomsnittlig pris per leppefisk, etter art og fangstregion, 2013-2025

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 22. oktober 2025.

2.3 FISKET I 2024

Totalkvoten av leppefisk var satt til 18 millioner leppefisk. Totalkvoten var geografisk fordelt på tre områder: Sørlandet, Vestlandet og nord for 62°N. De geografisk fordelte kvotene var fordelt med 90 % til lukket gruppe og 10 % til åpen gruppe. Tabell 2.4 viser hvordan fisket i 2024 utviklet seg i regioner, for kvoter, fangst og førstehandsverdi.

Tabell 2.4: Kvote, fangst og førstehandsverdi i 2024

		Kvote (1000 stk)	Fangst (1000 stk)	Utnyttelse (%)	Fangstverdi (1000 kr)
Sørlandet	Lukket gruppe	3 600	340	9 %	5 375
	Åpen gruppe	400	10	3 %	
	Fritidsfiske		5		80
	Ungdomsfiske		3		50
	Åpen gruppe		2		27
	Totalt Sørlandet	4 000	350	9 %	5 532
Vestlandet	Lukket gruppe	9 000	8 371	93 %	152 260
	Åpen gruppe	1 000	303	30 %	
	Fritidsfiske		208		3 657
	Ungdomsfiske		74		1 369
	Åpen gruppe		21		330
	Totalt Vestlandet	10 000	8 674	87 %	157 616
Nord for 62°N	Lukket gruppe	3 600	818	23 %	18 179
	Åpen gruppe	400	46	11 %	
	Fritidsfiske		34		855
	Ungdomsfiske		11		209
	Åpen gruppe		-		-
	Totalt Nord for 62°N	4 000	864	22 %	19 242
Totalt		18 000	9 889	55 %	182 391

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 22. oktober 2025.

2.4 FISKET I 2025

Totalkvoten i 2025 var satt til 18 millioner leppefisk. Kvoten var geografisk fordelt som normalt, med 10 millioner til Vestlandet, og 4 millioner hver til Sørlandet og området nord for 62°N.

Fisket åpnet 14. juli klokken 08.00 sør for 62°N og 28. juli klokken 08.00 nord for 62°N. Sesongen pågår til 20. oktober klokken 20.00, som er satt som felles sluttdato for hele landet. Per 22. oktober er det totalt fisket og landet 5,4 millioner leppefisk, noe som er mindre enn de foregående årene. Førstehandsverdien for omsatt leppefisk i 2025 er nesten halvert fra i fjor og er på 97 millioner kroner.

Tabell 2.5: Kvote, deltakende fartøy, fangst og førstehandsverdi i 2025

		Kvote (1000 stk)	Fartøy (stk)	Fangst (1000 stk)	Utnyttelse (%)	Fangstverdi (1000 kr)
Sørlandet	Lukket gruppe	3 600	40	252	7 %	4 025
	Åpen gruppe	400		6	1 %	
	Fritidsfiske			6		83
	Ungdomsfiske			-		-
	Åpen gruppe			-		-
	Totalt Sørlandet	4 000		258	6 %	4 109
Vestlandet	Lukket gruppe	9 000	259	4 676	52 %	83 576
	Åpen gruppe	1 000		132	13 %	
	Fritidsfiske			99		1 912
	Ungdomsfiske			30		494
	Åpen gruppe			3		46
	Totalt Vestlandet	10 000		4 808	48 %	86 028
Nord for 62°N	Lukket gruppe	3 600	54	338	9 %	6 845
	Åpen gruppe	400		-	0 %	
	Fritidsfiske			-		-
	Ungdomsfiske			-		-
	Åpen gruppe			-		-
	Totalt Nord for 62°N	4 000		338	8 %	6 845
Totalt		18 000		5 404	30 %	96 981

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 22. oktober 2025.

2.4.1 LUKKET GRUPPE

Fartøy med adgang til å delta i lukket gruppe i fisket etter leppefisk i medhold av deltakerforskriften kan fiske og lande en fartøykvote på 50 000 stykk leppefisk. Fartøyene kan fiske hvor de vil, uavhengig av hvor fartøyet er registrert, og enkelte fartøy har fisket i flere av fangstområdene.

Overreguleringen er beregnet basert på antall fartøy som er hjemmehørende i de ulike områdene. Sammenlignet mellom 2024 og 2025 viser beregningene at overreguleringen på Vestlandet har økt noe, mens underreguleringen på Sørlandet og nord for 62°N har blitt større. Endringene skyldes både nedgang i antall fartøy, samt at fartøykvoten er økt fra 48 000 stykk leppefisk til 50 000 stykk leppefisk. Tabell 2.6 viser antall fartøy og beregnet overregulering for 2024 og 2025.

Tabell 2.6: Overregulering basert på hvor fartøyene var hjemmehørende i 2024 og 2025

Fangstområde	Kvote per område	21.okt.24		22.okt.25	
		Antall fartøy	Overregulering	Antall fartøy	Overregulering
Sørlandet	3 600 000	54	-28 %	40	-44 %
Vestlandet	9 000 000	262	40 %	259	44 %
Nord for 62°N	3 600 000	57	-24 %	54	-25 %
Totalt	16 200 000	373	11 %	353	9 %

Kvoteutnyttelsen til de enkelte fartøyene varierer, og det er flere elementer som påvirker i hvor stor grad den enkelte utnytter fartøykvoten sin; tilgangen på leppefisk, temperatur, værforhold, oppdretters etterspørsel osv. De siste årene skyldes nok nedgangen i hovedsak redusert etterspørsel fra oppdrettere. Det er også forskjell mellom de tre områdene, når vi teller fartøy som har fisket opp, eller som har mindre enn 1000 fisk igjen på kvoten⁴. Ingen fartøy har fisket opp kvoten på Sørlandet i 2025, mens 58 av 118 deltagende fartøy har fisket eller tilnærmet fisket fartøykvoten på Vestlandet. Nord for 62°N var tallet 6 av 7.

Totalt har 140 fartøy (unike registreringsmerker) deltatt i fisket etter leppefisk i lukket gruppe i 2025, og det er klart flest på Vestlandet. Dette er en nedgang på 104 fartøy sammenlignet med 2024. På tross av at man har en overregulering, er det fisket 5,2 millioner leppefisk, langt under gruppekvoten på 16,2 millioner.

Tabell 2.7: Antall leppefisk (i hele 1000) og antall fartøy fordelt på fangstområde og området fartøyet er hjemmehørende i, i 2025

Fangstområde	Fartøyfylke	Antall fisk (1000)	Antall fartøy
Sørlandet	Sørlandet	182	13
	Vestlandet	0	0
	Nord for 62°N	0	0
	Total	182	13
Vestlandet	Sørlandet	41	2
	Vestlandet	4 635	118
	Nord for 62°N	0	0
	Total	4 676	120
Nord for 62°N	Sørlandet	0	0
	Vestlandet	0	0
	Nord for 62°N	338	7
	Total	338	7
Totalt lukket gruppe		5 196	140

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 22. oktober 2025

⁴ Opptelling av registreringsmerker.

2.4.2 ÅPEN GRUPPE

Fartøy med adgang til å delta i åpen gruppe i fisket etter leppefisk i medhold av deltakerforskriften, kunne fiske og lande en maksimalkvote på 10 000 stykk leppefisk i 2025⁵.

De geografiske kvotene er fordelt med 10 prosent til fartøy i åpen gruppe, dette tilsvarer 1,8 millioner leppefisk, fordelt med 400 000 leppefisk på Sørlandet, 400 000 leppefisk nord for 62°N og 1 million leppefisk på Vestlandet. Tabell 2.8 gir en oversikt over kvote (antall), fangst og restkvote i åpen gruppe i 2024. Man er langt fra å utnytte hele kvoten.

Tabell 2.8: Kvote, fangst, og rest i fisket i åpen gruppe i 2025

	Kvote (1000 stk.)	Fangst (1000 stk.)	Rest (1000 stk.)
Sørlandet	400	6	396
Vestlandet	1 000	132	868
Nord for 62°N	400	0	400

Kilde: Fiskeridirektoratet per 22. oktober 2025

Kvoten til åpen gruppe skal, i tillegg til å dekke fangsten til merkeregistrerte fartøy som deltar i åpen gruppe i medhold av deltakerforskriften, dekke fangsten i fritidsfiske og i ungdomsfiskeordningen. Sammenlignet med fjoråret, reduseres åpen gruppe (merkeregistrerte fartøy) og fritidsfisket i alle tre fangstområdene. Nord for 62°N har det ikke blitt fisket noe, mens det er betydelig nedgang i fangst både på Sørlandet og Vestlandet.

3 BESTANDSSITUASJONEN

Fiskeridirektoratet har ikke mottatt oppdatert kunnskapsstøtte fra Havforskningsinstituttet (HI) for 2026. Det legges til grunn at rådet er uendret fra 2025. HI baserer sin rådgivning på føre-var-prinsippet, med mål om å bevare naturlig rekruttering og økologisk funksjon i lokale bestander. For 2025 anbefalte HI at hovedtrekkene i reguleringen videreføres.

HI vurderer at dagens minstemål og maksimalmål er tilpasset artenes biologi, men anbefaler tiltak i akvakultur for å hindre rømning av rensefisk. Dette innebærer i praksis krav til maskevidde som tilsvarer et minstemål på bergnebb og grønnngylt, noe som kan påvirke etterspørselen etter mindre individer.

Fangstdata fra referansefiskere danner grunnlaget for vurdering av totaluttak i regionene. Fisketrykket er ujevnt fordelt, og leppefiskene er stedbundne, slik at lokalt overfiske kan forekomme. Kvoter har begrenset effekt mot lokalt overfiske, men risikoen kan reduseres gjennom tekniske reguleringer som minstemål, maksimalmål og gytetidsfredning.

HI har over tid uttrykt bekymring for bestanden av berggylt, som vurderes som overbeskattet, særlig i Vest-området. Arten er mer langlivet og senkjønnet enn øvrige leppefiskarter. Etter anbefaling fra HI ble det i 2022 innført minste- og maksimalmål på 22 og 28 cm for berggylt, samt videreføring av kravet til inngangsåpning i teiner. Tiltaket forventes å bidra til gradvis

⁵ Kvoten for åpen gruppe ble økt fra 8 000 stk. i forkant av årets sesong. Se kapittel 5.3 for detaljer.

gjenoppbygging av størrelsesstrukturen i bestanden, men effekten vil først merkes over tid. HI sine tokt viser tegn til positiv utvikling.

Et viktig tiltak for å sikre bestandene er at leppefisk fanget i strid med forskriften settes ut igjen så skånsomt som mulig, på samme sted. Overlevelsen er god når fisken når bunnen, og utsetting under overflaten gjennom rør øker sjansen ytterligere.

4 REGULERING AV DELTAKELSEN I 2026

Deltakerforskriften for 2026⁶ er på høring og fristen for tilbakemeldinger var satt til 11. november 2025. I høringsforslaget legges det i hovedsak opp til en videreføring av gjeldende bestemmelser for deltakelse i 2025.

I 2021 ble det fastsatt en øvre grense på 11 meter i åpen gruppe i fisket etter leppefisk. Som en overgangsordning ble det likevel åpnet for at eier av fartøy over 11 meter som deltok med fartøyet i 2019 eller 2020, også kunne delta i 2021. Unntaket ble fjernet i 2022.

I 2021 var det stilt som vilkår for deltakelse i fisket etter leppefisk at det måtte foreligge en leveringsavtale med godkjent kjøper, og at en kopi av denne leveringsavtalen måtte sendes elektronisk til Fiskeridirektoratet før fartøyet kunne starte opp med å fiske leppefisk. Fra og med 2022 er det tilstrekkelig at leveringsavtalen kan fremvises ved kontroll.

Fiskeridirektøren legger på bakgrunn av høringsforslaget til grunn at 353 fartøy (ref. tabell 2.1) kan delta i lukket gruppe i fisket etter leppefisk i 2026.

5 FORSLAG TIL REGULERING AV UTTAK OG UTØVELSE AV FISKET FOR 2026

5.1 TOTALUTTAKET

Fiskeridirektoratet har ikke mottatt oppdatert kunnskapsstøtte fra Havforskningsinstituttet (HI) for 2026. Det legges til grunn at rådet er uendret fra 2025. Havforskningsinstituttet anbefalte et totalt uttak på 18 millioner leppefisk for 2025.

Fra 2018 har fisket vært regulert med kombinasjon av totalkvote og kvote på fartøynivå. Lukkingen av fiskeriet har ført til mer ro og stabilitet. Lukket gruppe har vært regulert med garanterte fartøykvoter, mens åpen gruppe har blitt tildelt maksimalkvoter. Fritids- og ungdomsfiskerne følger reguleringen av åpen gruppe.

Totalkvoten har siden 2018 vært på 18 millioner leppefisk, og fordeles med 4 millioner til Sørlandet, 10 millioner Vestlandet og 4 millioner nord for 62°N. Leppefisk er svært stasjonær, og bestandene er dermed sensitive for lokalt overfiske, og kvoten er delt på geografiske områder for å unngå for høyt fisketrykk der etterspørselen er høyest.

⁶ <https://www.fiskeridir.no/hoeringer/horing-om-deltakerforskriften-for-2026>

Det har over tid vært et misforhold mellom de geografisk fordelte kvotene og fartøykvotene, noe som har medført at områdekvoten for Vestlandet historisk har blitt overfisket. Mulige tiltak, som reduserte fartøykvoter, eventuelt kombinert med områdebindinger eller restriksjoner på kjøp og salg av fartøy, kan ha konsekvenser som er mindre ønskelige dersom hensynet til ro i fisket og kvalitet på fangstene skal ivaretas. De siste årene er imidlertid fangsten innenfor områdekvoten for Vestlandet.

For å sikre forutsigbarhet for både fiskere og kjøpere, slik at de kan ha fokus på kvaliteten til leppefisk og møte behovet når det er, ønsker fiskeridirektøren i størst mulig grad å videreføre årets reguleringer. Ut fra en totalvurdering foreslås det derfor en videreføring av inneværende års fordeling av totalkvoten.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes en totalkvote på 18 millioner leppefisk i 2026, som gjelder for alle arter av leppefisk.

Fiskeridirektøren foreslår at totalkvoten fordeles geografisk på tre områder, etter følgende fordeling:

- 4 millioner leppefisk på kyststrekningen fra grensen mot Sverige til Varnes fyr på Lista (Sørlandet),
- 10 millioner leppefisk på kyststrekningen fra Varnes fyr på Lista til 62°N (Vestlandet), og
- 4 millioner leppefisk nord for 62°N.

Fiskeridirektøren foreslår at kvotene fordeles med 90 % til fartøy som deltar i lukket gruppe og 10 % til fartøy som deltar i åpen gruppe.

5.2 KVOTER PÅ FARTØYNIVÅ

5.2.1. LUKKET GRUPPE

Fartøy med adgang til å delta i lukket gruppe har siden 2018 årlig fått tildelt fartøykvoter på 48 000 leppefisk. Fartøykvoten ble oppjustert til 50 000 leppefisk for 2025-sesongen. Basert på antakelsen om at fartøyene fisker i det fangstområde fartøyet er hjemmehørende i, beregner man per 11. oktober at fisket er overregulert med 9 %. På Vestlandet er beregnet overregulering på 44%. Det samlede uttaket på Vestlandet er redusert de siste årene, og nedgangen er særlig stor i 2025-sesongen.

Selv om uttaket i de tre fangstområdene er ulikt, har man valgt å ikke differensiere fartøykvotene geografisk. Fartøyene kan i dag benyttes i fiske hvor eieren ønsker, uavhengig av hvor de er hjemmehørende. Differensiering av kvotene ville gi muligheter for kvotetilpasning i form av omregistrering av fartøy til andre områder enn der de benyttes i fiske. Dette ville komplisere beregningen av kvotegrunnlaget, uten at man er sikret å oppnå ønskede justeringer av uttaket av leppefisk. Ut fra en samlet vurdering foreslår derfor fiskeridirektøren at det også i 2026 fastsettes like fartøykvoter for alle fartøy i lukket gruppe.

Fiskeridirektøren foreslår at fisket etter leppefisk i lukket gruppe i 2026 reguleres med like fartøykvoter på 50 000 leppefisk.

5.2.2. ÅPEN GRUPPE

Høy fisketakt har tidligere ført til at fisket i åpen gruppe har blitt stoppet før fredningsperioden startet. Innsats og uttak i åpen gruppe har blitt redusert de siste årene, og det har de siste årene ikke vært behov for stopp. Maksimalkvotene for åpen gruppe ble økt til 8 000 leppefisk i forkant av 2023-sesongen, og videre til 10 000 leppefisk i forkant av 2025-sesongen. Nivået for 2025-sesongen foreslås videreført.

Fiskeridirektøren foreslår at fisket etter leppefisk i åpen gruppe i 2026 reguleres med like maksimalkvoter på 10 000 stykk leppefisk for alle fartøy.

5.3 REFORDELING

På bakgrunn av erfaringer fra 2018-sesongen⁷, foreslo fiskeridirektøren at det ikke skulle foretas refordelinger i fisket etter leppefisk i 2019. Denne forutsetningen er siden videreført.

Til tross for at man ikke har praktisert refordeling av kvotene, mottok Fiskeridirektoratet i mars en anmodning fra Fiskarlaget, om å øke maksimalkvoten for fartøy i åpen gruppe. Dette skjedde i god tid før sesongen startet, og anmodningen ble tatt til vurdering. Med redusert deltakelse og fiske i åpen gruppe de siste årene, ble det vurdert som forsvarlig å øke kvotene. Det bør understrekes at dette ikke medfører at man har åpnet for refordeling underveis i fisket, og det er ønskelig at denne typen innspill kommer i forbindelse med reguleringsmøtet. Det er ønskelig å legge til rette for stabile rammevilkår og et forutsigbart fiske etter leppefisk, spesielt av hensyn til kvalitet.

I forslaget til kvoter under punkt om *Kvoter på fartøynivå* har vi lagt til grunn at det ikke skal gjennomføres en refordeling.

Fiskeridirektøren foreslår at det ikke skal refordeles i fisket etter leppefisk i 2026. Dette gjelder hele landet.

⁷ Se sak 20/2018 for begrunnelse for forslaget.

5.4 FISKEPERIODE

5.4.1. ÅPNINGSDATO

Startdato for fisket settes for å gi leppefisker fred i gyteperioden, og slik få maksimal rekruttering. Samtidig gir økt temperatur i sjøen på sommeren oppblomstring av lakselus, og Fiskeridirektoratet har tidligere fått innspill om at oppdrettsnæringen ønsker tidligere leveranser av leppefisk for å nedkjempe oppblomstringen.

I 2019 og 2020 har fisket etter leppefisk åpnet 17. juli på Sørlandet og Vestlandet og 31. juli nord for 62°N. For 2021 ble det etter innspill fra næringen besluttet å flytte datoen til nærmeste mandag, og henholdsvis 19. juli og 2. august, for å unngå helgedager. Dette ble fulgt for at Fiskeridirektoratet og salgslagene skulle være tilgjengelige for å svare på spørsmål knyttet til fiske eller levering av fangst.

I 2022 ble oppstart av fiskeriet fremskyndet en uke, etter råd fra Havforskningsinstituttet. Rådet var basert på ny kunnskap om leppefiskens gyteperioder. Vi viser til saksframlegget for reguleringen for 2022 for en mer grundig gjennomgang av Havforskningsinstituttets råd.

Fiskeridirektøren foreslår at fisket etter leppefisk åpner 13. juli 2026 på Sørlandet og Vestlandet og 27. juli 2026 nord for 62°N.

5.4.2. SLUTTDATO

I 2018 ble det for første gang innført stoppdato i fisket etter leppefisk. Da ble det satt en felles stoppdato for hele landet, 31. oktober kl. 20.00. Ordningen med stoppdato ble videreført fra 2019 til 2022, men datoen er satt til 20. oktober kl. 20.00.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre reguleringsopplegget med en felles sluttdato for hele landet, og at den settes til 20. oktober 2026 kl. 20.00.

Det foreslås videre at det settes en siste frist for å tømme alle innretninger for mellomlagring av leppefisk og levere leppefisker til kjøper, og at denne settes til 23. oktober 2026 kl. 20.00.

Fisket etter leppefisk i åpen gruppe er regulert med maksimalkvoter, og fisket kan stoppes når kvoten er beregnet oppfisket. Dersom fisket etter leppefisk stoppes før 20. oktober, foreslås det at det gis en frist for levering av fanget fisk.

I de tilfeller fisket etter leppefisk blir stoppet, foreslås det at det settes en siste frist for å tømme alle innretninger for mellomlagring av leppefisk, og levere leppefisker til kjøper innen 72 timer fra en stopp i fisket.

Personer som fisker med ikke-merkeregistrert fartøy (fritidsfiskere) må ha tillatelse fra Fiskeridirektoratet for å kunne delta i fisket etter leppefisk. Helt siden dette reguleringsiltaket ble innført, har tillatelsen vært gyldig til og med 30. september eller til fisket er blitt stoppet.

Fiskeridirektøren tilrår å videreføre praksisen om at tillatelser for fritidsfiskere gis til og med 30. september.

5.5 KRAV TIL MINSTE- OG MAKSIMALMÅL

Uavhengig av art, er det forbudt å fiske leppefisk mindre enn 11 cm. For grønnngylt er det et artsspesifikt minstemål på 12 cm.

For å verne bestanden, ble det i 2022 innført minstemål på 22 cm og maksimalmål på 28 cm på berggylt. Fangstene av berggylt er noe redusert i de to årene reguleringen har virket, men det er enda for tidlig å konkludere med tiltakets effekt. Etter at et nytt krav om minstemål og maksimalmål har hatt virkning i noen år vil det måtte vurderes om ønsket effekt om bedring av berggyltbestanden er oppnådd. Dersom det ikke er tegn til bedring vil det være naturlig å vurdere reduksjon av inngangsåpningen i redskaper som benyttes.

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre gjeldende minstemål og maksimalmål.

5.6 UTFASING AV RUSER

I saksfremlegget til reguleringsmøtet høsten 2019 foreslo Fiskeridirektøren å fase ut bruken av ruser i fisket etter leppefisk. Forslaget baserte seg på at ruser er mindre selektive enn teiner. Fordi det benyttes relativt mye redskap, ble det foreslått en overgangsordning for yrkesfiskerne, slik at de kunne benytte ruser frem til og med 2021. Forslaget innebar at fritidsfiskere kun kan benytte teiner i fisket etter leppefisk fra 2020-sesongen.

Fiskeridirektoratet mottok i 2020 innspill om at forbudet mot bruk av ruser som trer i kraft fra 2022 vil få store økonomiske konsekvenser for yrkesfiskere som har investert i bruk av ruser og fartøy som er tilpasset en slik redskapsbruk.

En gjennomgang av fangsten viste at svært få fartøy benytter ruser i fisket etter leppefisk. I årene 2018, 2019 og 2020 er det hhv. 20, 19 og 11 merkeregistrerte fartøy som har fisket med ruser.

Det ble derfor besluttet at fartøy som i to av årene 2018, 2019 eller 2020 har fisket og levert 3 000 stykk leppefisk med ruser kan benytte ruser frem til og med 2024. Fartøy som har investert i utstyr tilpasset et fiske etter leppefisk med ruser får dermed mulighet til å avskrive noe av kostnadene, samtidig som den stenges for flere fiskere etablerer seg med ruser. I 2023 var det fire fartøy som har fisket med ruser, i 2024 to fartøy og i 2025 ett fartøy.

Unntaket fra ruseforbudet benyttes av svært få fiskere. Fiskeridirektøren avgjorde dermed å videreføre unntaksadgangen på ubestemt tid.

5.7 MELLOMLAGRINGSMERD⁸

Siden 2019 har det vært krav om innrapportering ved bruk av mellomlagringsmerd. Fra 2022 skjer innrapportering elektronisk på et format som muliggjør automatisk meldingshåndtering.

Fiskeridirektøren foreslår at krav til rapportering ved bruk av mellomlagringsmerd videreføres.

5.8 POSISJONS- OG FANGSTRAPPORTERING

Fra og med 2020-sesongen ble det innført krav om at fartøy som deltar i fisket etter leppefisk skal være utstyrt med AIS (klasse A eller B) eller posisjonsrapporteringsutstyr i henhold til forskrift 24. mars 2010 nr. 454 om krav til utstyr og installasjon av posisjonsrapporteringsutstyr (installasjonsforskriften). Dette kravet gjelder for alle merkeregistrerte fartøy og for fritidsfiskerne. Det bemerkes at kravet ikke omfatter deltakere i ungdomsfiskeordningen.

AIS eller posisjonsrapporteringsutstyret skal være aktivt til enhver tid så lenge fisket etter leppefisk er åpent, med mindre;

- internasjonale avtaler, regler eller standarder åpner for beskyttelse av navigasjonsopplysninger.
- Strømtilførselen må brytes grunnet vedlikehold av systemet, verkstedsopphold eller når fartøyet skal ligge uvirksomt i mer enn 14 dager.

Dersom et av unntakene benyttes er det krav om at det sendes melding til Fiskeridirektoratet før strømmen brytes. Når strømmen til AIS-systemet er brutt kan ikke fartøyet endre posisjon.

For at man elektronisk skal kunne sammenholde historiske posisjoner via AIS med andre tilgjengelige kilder (til bruk for statistikkformål, kontrollformål, reguleringsformål, osv.) er det nødvendig med en oversikt over hvilket MMSI (Maritime Mobile Service Identity) nummer det enkelte fartøy har. MMSI nummeret er et unikt ni-sifret gjenkjennelsesnummer knyttet opp til lisensen AIS-systemet er registrert på.

Per i dag er ikke registreringsmerke tilstrekkelig til å kunne bruke sporingsdataene på en god måte, og de færreste små fartøy har radiokallsignal. I det elektroniske skjemaet som benyttes for å melde ifra om strømbrudd på AIS er det allerede et obligatorisk felt å fylle ut MMSI-nummer. I prinsippet skal alle AIS-enheter ha et eget unikt MMSI-nummer. Siden 2021 har det vært krav om at alle fartøy som skal delta i fisket etter leppefisk må dokumentere og sende

⁸ «Høring om forslag om å innføre krav om rapportering ved bruk av mellomlagringsmerder i fisket etter leppefisk i 2019», Fiskeridirektoratet 20. mars 2019 (18/17673).

inn MMSI-nummer. For fritidsfiskere kan dette gjøres sammen med søknad om deltakelse. For åpen gruppe og lukket gruppe kan dokumentasjon på innsending av MMSI-nummer sendes inn på et eget elektronisk skjema. Med utvidelsen av ERS/VMS for mindre fartøy, vil dette kravet falle bort. ERS er blitt gradvis innført for norske fiskefartøy og skulle i utgangspunktet innføres for alle fra årsskiftet. Nærings- og fiskeridepartementet utsatte innføringen for fartøy under 8 meter lengde. I denne forbindelse er det foreslått av Fiskeridirektoratet i en pågående høring om endringer i ERS-forskriften og opphevelse av forskrift om kystfiskeappen at virkeområdet til kystfiskeappen skal flyttes over til ERS-forskriften. Det gjøres oppmerksom på at denne høringen har frist 7. november⁹. Forslaget omfatter blant annet krav til bruk av VMS ved fangst av leppefisk.

Fiskeridirektøren foreslår en videreføring av reguleringen av posisjonsrapportering og innmelding av MMSI-nummer for fartøy som ikke er omfattet av ERS-forskriften.

5.9 FISKE ETTER STAMFISK AV BERGGYLT

Fiskeridirektoratet innførte fra og med 2020 en forskriftsbestemmelse hvor det kan gis dispensasjon fra fredningstid og redskapsbegrensninger ved fisket etter berggylt til stamfisk. Det gis kun dispensasjon til navngitte fiskere som fremlegger skriftlig avtale om levering av et antall stamfisk med innehaver av en akvakulturtillatelse som omfatter produksjon av settefisk av berggylt. Det kan settes vilkår for dispensasjonen.

I forbindelse med fastsettingen av reguleringen for 2021 ble det bedt om kunnskapsstøtte fra Havforskningsinstituttet for å sikre at fisket etter stamfisk kan gjennomføres på en bærekraftig måte. Havforskningsinstituttet anbefalte en avgrenset fiskeperiode fra 15. april til 30. mai. Det bør fiskes med garn som egner seg for fiske etter stamfisk, dvs. finmasket garn (14-16 omfar). Det anbefaltes videre at fisket gjennomføres på dagtid, med kort ståtid på garnet. Havforskningsinstituttet anbefalte også at uttaket av berggylt til stamfisk ikke overstiger 0,25 prosent av anbefalt totaluttak innad i hver region.

På denne bakgrunn ble følgende vilkår for dispensasjon fastsatt:

- Tillatelsen kan gis for perioden 15. april til 30. mai.
- Tillatelsen gjelder fangst av berggylt med garn.
- Garn satt ut til fangst av stamfisk av berggylt skal røktes minst hver 4. time. Garn satt ut til fangst av stamfisk av berggylt skal ikke stå ute over natten.
- Fisker som får dispensasjon, må ha adgang til å delta i det ordinære fisket etter leppefisk. Fangst av berggylt til stamfisk skal omsettes på vanlig måte gjennom salgslagene, føres på landings- og sluttseddel og belastes tildelt kvote i fisket etter leppefisk.

Etter innspill fra næringen ble det også åpnet for at bergnebb kunne benyttes som stamfisk og fanges med teiner. I inneværende år har Fiskeridirektoratet fått enkelte tilbakemeldinger fra bedrifter som ønsker å fange berggylt til bruk som stamfisk utenfor perioden mellom 15. april til 30. mai og leppefisksesongen.

⁹ <https://www.fiskeridir.no/hoeringer/horing-om-endringer-i-ers-forskriften-og-opphevelse-av-forskrift-om-kystfiskeappen>

Fiskeridirektøren foreslår å videreføre dispensasjonsadgangen for fangst av leppefisk til bruk som stamfisk.